

Школска 2008/2009. година
Општинско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
4. разред

Шифра: _____

Поени

1.	Подвуци реч која не припада наведеном низу: <i>АТРИБУТ, ПРИЛОГ, ОБЈЕКАТ, СУБЈЕКАТ, ПРЕДИКАТИВ.</i>	
2.	Од колико се независних предикатских реченица састоји дата комуникативна реченица? <i>Киша каква дуго није виђена учинила је терен неподесним за игру, па је сутрадан објављено да се продаја улазница обуставља, стадион затвара, а меч отказује.</i> Одговор: _____	
3.	Из наведеног примера издвој ПРЕЛАЗНЕ глаголе, наводећи их у инфинитиву. <i>Могоа сам трезвено да размишљам и господарим својим поступцима. Око себе нисам уочио ниједан предмет, али сам бар имао времена да предахнем.</i> То су глаголи: _____	
4.	Подвуци префиксе који, кад се додају глаголу <i>ЋУТАТИ</i> , чине од њега прелазни глагол: <i>ПО-, ПРЕ-, ЗА-, О-, У-.</i>	
5.	Ако желимо да ЗАБРАНУ исказемо одричним императивом, данас ћемо најчешће употребити глагол _____ вида.	
6.	У следећи текст упиши запете тамо где је то потребно: <i>Мадагаскар острво које се налази недалеко од источне обале Африке некад је био покривен густом шумом од које данас најжалост готово да нема трага.</i>	
7.	Ако у примеру <i>Кад је пао мрак, иза брда се зачула потмула грмљавина</i> везник <i>КАД</i> заменимо везником <i>ЧИМ</i> , тиме ћемо означити да радња у вишој реченици наступа: а) први пут б) непосредно после радње у временској реченици в) после радње у временској реченици, али након извесне паузе г) неочекивано или изненадно Заокружи слово испред тачне тврдње.	
8.	Ако бисмо у реченици <i>Венера је једина планета која се обрће у смеру казаљке на сату</i> ставили ЗАПЕТУ испред односне реченице, да ли би то направило битну промену у значењу? а) Да, то би значило да се све остале планете обрћу у супротном смеру. б) Не, јер би запета имала само стилски ефекат. в) Да, то би значило да у свемиру нема других планета. г) Не, али би сугерисало да има још планета које се обрћу у том смеру. Заокружи слово испред тачног одговора.	

9.	Заокружи слово испред примера који садржи НАМЕРНУ зависну реченицу: а) <i>Да не пије кафу, могао би да спава.</i> в) <i>Попио је кафу да остане будан.</i> б) <i>Одлучио је да више не пије кафу.</i> г) <i>Намерава да попије кафу.</i>	
10.	Подвуци зависну реченицу, а затим одреди прецизно њену врсту (по значењу) и синтаксичку функцију (службу) у оквиру више јединице. <i>Не гледајући куда иде, дечак се оклизнуо и пао у базен.</i> То је _____ зависна реченица и има функцију _____.	
11.	У реченици <i>Овај археолошки споменик јесте порука која је вековима путовала до својих прималаца</i> именица ВЕК стоји у следећем падежу: _____.	
12.	Подвуци предлошко-падежну конструкцију с придевском вредношћу: <i>Познати песник је у свом првом роману у стиху често приповедао у првом лицу.</i>	
13.	Подвуци пример који не припада следећем низу: СТРУЈАЊЕ ВАЗДУХА, СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ, ЗУЈАЊЕ ПЧЕЛА, ПОЛЕТАЊЕ АВИОНА, БРУНДАЊЕ МОТОРА	
14.	Коју од следећих функција може имати НОМИНАТИВ? Заокружи слово испред тачног одговора. а) неправог објекта в) логичког субјекта б) падежног атрибута г) допунског предикатива	
15.	У реченици <i>Нови кадија је допутовао у Травник</i> запажамо _____ конгруенцију.	
16.	Препиши глаголе који су употребљени у облику ПОТЕНЦИЈАЛА с ВРЕМЕНСКИМ ЗНАЧЕЊЕМ. <i>Да би преживео и да би недељом у издубљени крајак хлеба могао насути вина, продавао је ватру и половне капе. Зими би зором, чим би подмирио потребе у дворцу, ишао од куће до куће и нудио у решету жар на продају. Лопата ватре – грош!</i> То су глаголи који у инфинитиву гласе: _____.	
17.	У примеру <i>Ко закасни, нека не улази!</i> подвучена зависна реченица има следећу вредност: а) именичку б) придевску в) прилошку Заокружи слово испред тачног одговора.	
18.	Одреди ВРСТУ и КОМУНИКАТИВНУ ФУНКЦИЈУ независне предикатске реченице у следећем примеру: <i>Поново ради биоскоп!</i> То је _____ независна предикатска реченица и има функцију _____.	
19.	У датом тексту подвуци ПРЕДЛОШКЕ ИЗРАZE: <i>За време проласка кроз тунел немојте отварати прозоре. У случају опасности, повуците кочницу, али пазите – не чините то без јаког разлога!</i>	
20.	У реченици <i>Солунска браћа проглашена су за свеце</i> предлошко-падежну конструкцију ЗА + АКУЗАТИВ можемо заменити _____ (напиши којим падежом).	

С р е ћ а н р а д !

Прегледао: _____

Укупно поена: _____